

In een ideale samenleving heeft iedereen een dak boven zijn hoofd. Vluchtelingenwerk Vlaanderen stelt een strategie voor die de sociale en private huurmarkt uitbreidt, leegstand aanpakt en steden ondersteunt in hun woonbeleid. Vrijwilligersorganisaties die nieuwkomers helpen met huisvesting zijn ook belangrijk. Samen streven we naar een toegankelijke, rechtvaardige samenleving met recht op kwalitatieve, betaalbare huisvesting. Actie is nodig.

België kampt met een groot tekort aan betaalbare woningen, wat niet alleen vluchtelingen maar ook andere kwetsbare groepen raakt. We moeten snel handelen om iedereen een thuis te bieden. Nadat je erkend bent als vluchteling, heb je 2 maanden de tijd om een eigen woning te vinden. Na die tijd moet je het opvangcentrum of de woning van het OCMW verlaten. Erkende vluchtelingen vinden moeilijk een huis. Ze blijven daardoor langer in opvang of eindigen op straat. In België staan we voor een aanzienlijke uitdaging: het enorme tekort aan betaalbare en kwaliteitsvolle woningen. Met slechts 6,5% sociale huurwoningen bungelen we onderaan in vergelijking met onze buurlanden.

Ter illustratie: in Nederland is 30% van het woningaanbod sociaal, en in Frankrijk 18%. Dit tekort raakt niet alleen erkende vluchtelingen, maar alle kwetsbare groepen in onze samenleving. De huidige situatie zorgt ervoor dat deze groepen tegen elkaar worden uitgespeeld, wat de problematiek alleen maar verergert.

DE OPLOSSING: MULTIDIMENSIONALE AANPAK

Om deze uitdaging aan te gaan, stelt Vluchtelingenwerk Vlaanderen een multidimensionale strategie voor. Ten eerste, een significante uitbreiding van de sociale huurmarkt is essentieel. Volgens de Woonzaak heeft een kwart miljoen huishoudens recht op een sociale huurwoning, zonder daar een perspectief op te hebben. De afgelopen tien jaar kwamen er gemiddeld maar 2000 sociale woningen per jaar bij, de laatste jaren zelfs minder. Tegelijkertijd stellen we over dezelfde periode een toename van gemiddeld 4000 kandidaat huurders per jaar vast

We mikken op een groei naar minimaal 14% op Vlaams niveau en 20% in stedelijke gebieden tegen 2035. Daarnaast is een actieve ondersteuning van de private huurmarkt door de overheid onmisbaar voor het behoud van betaalbaar wonen. Leegstand binnen de sociale huisvesting moet actief worden aangepakt. Waar mogelijk, kunnen deze woningen met minimale renovatiekosten ingezet worden als 'housing first'-projecten, een directe route naar stabiele huisvesting.

Ondersteuning van steden in hun woonbeleid is een tweede cruciale pijler. Dit betekent niet alleen het verstrekken van huursubsidies en huurpremies, maar ook het ontwikkelen van een proactief beleid voor de toekenning van woonrechten, inclusief premies, subsidies en sociale rechten van huurders.

Tenslotte erkennen we de onmisbare waarde van vrijwilligersorganisaties die nieuwkomers ondersteunen op het gebied van huisvesting. Hun werk verdient structurele financiering als onderdeel van een breder participatie- en netwerktraject¹.

BESLUIT

Het aanpakken van het woningtekort en het verbeteren van de huisvestings situatie in België vereist een gedegen, multidimensionale aanpak. Door in te zetten op zowel de uitbreiding van de sociale huurmarkt als de ondersteuning van de private huurmarkt, kunnen we een significante verandering teweegbrengen.

Het is tijd voor actie, met beleidsmaatregelen die de basis leggen voor een toegankelijke en rechtvaardige samenleving waarin iedereen recht heeft op kwalitatieve en betaalbare huisvesting. Samen kunnen we deze uitdaging aangaan en een duurzame oplossing bieden voor een van de meest prangende problemen van onze tijd.

¹ ORBIT vzw: Ondersteuning (woninggezocht.be)